

2. Від викликів до можливостей: що допоможе регіональним медіа прокласти шлях до сталого розвитку. *Національна спілка журналістів України*. 09.07.2025. URL: <https://nsju.org/novini/vid-vyklykiv-do-mozhlyvostej-shho-dopomozhe-regionalnym-media-proklasty-shlyah-do-stalogo-rozvytku/> (дата звернення: 20.04.2026).

3. Abernathy P. M. Local News and the Information Needs of Local Communities: Toward a More Robust and Resilient News Media Ecosystem. *Chapel Hill: University of North Carolina*. 2017. URL: https://www.usnewsdeserts.com/wp-content/uploads/2017/01/Local-News-and-the-Information-Needs-of-Local-Communities.pdf?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 20.04.2026).

4. British Broadcasting Corporation. *BBC News*. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian> (дата звернення: 20.04.2026).

5. Срібний М., Липова П., Буць О. Новинні пустелі в Україні. *Media Development Foundation*. 2024. URL: <https://research.mediadevelopmentfoundation.org/novinni-pusteli-v-ukrayini.html> (дата звернення: 20.04.2026).

6. Інститут масової інформації. URL: <https://imi.org.ua/> (дата звернення: 20.04.2026).

7. Детектор медіа. URL: <https://detector.media/> (дата звернення: 20.04.2026).

УДК 070.1/.4(477):355.48

*Канюка А. К., здобувачка вищої освіти;
Дрешняк В. М., д-р. наук з держ. упр., професор
Університету митної справи та фінансів*

ФУНКЦІОНУВАННЯ МІСЦЕВИХ ПРИФРОНТОВИХ МЕДІА В УМОВАХ ВІЙНИ (НА ПРИКЛАДІ ГАЗЕТИ «МЕЖІВСЬКИЙ МЕРИДІАН»)

***Анотація.** Досліджено діяльність видання «Межівський меридіан» (Дніпропетровська область) у період воєнного стану. З'ясовано, що редакція «Межівського меридіану» адаптувала свої комунікативні платформи до нових реалій, інформує жителів про актуальні події та стан прифронтових населених пунктів громади, події на фронті, висвітлює соціальні теми, фіксує російські воєнні злочини на території громади. Продемонстровано, як місцеве видання комбіновано використовує різні платформи для охоплення своєї цільової аудиторії. Описано наявні виклики, попри які журналісти виконують свою місію, доводячи, що таке місцеве медіа потрібне і відіграє важливу роль у громаді.*

***Ключові слова:** журналістика воєнного часу, місцеві медіа, російсько-українська війна, мультиплатформні медіа, інформування громади, документування воєнних злочинів.*

З початком широкомасштабної російсько-української війни перед редакціями місцевих медіа постали абсолютно нові виклики: висвітлення національного спротиву, фіксація російських злочинів; різке погіршення фінансування, зокрема через звуження грантової підтримки; нестача кадрів через мобілізацію та вимушені

переїзди; знищення редакцій та загибель їх співробітників. Місцеві медіа, які і так мали невеликий бюджет та штат, зокрема газети, і зовсім опинились на межі зникнення, особливо ті, що знаходяться у прифронтових громадах. Тому їх існування стало значною мірою залежати від самих працівників редакцій – створення матеріалів малими силами, пошук нових джерел фінансування, запровадження ефективніших форматів, розвиток видань на цифрових платформах для залучення ширшої аудиторії. «Так, труднощів багато, однак ми зобов'язані не просто вижити, а розвиватися і працювати далі, шукати негайних та комплексних рішень, аби зберегти незалежне регіональне інформування, яке є життєво важливим для громад у складні часи. Тож у цих умовах дуже важлива журналістська солідарність, а ще – стратегічне мислення для відбудови та зміцнення українського медійного простору. Адже сьогодні йдеться не просто про виживання, а про майбутнє незалежної журналістики в Україні», – наголошує секретар НСЖУ Костянтин Григоренко [2].

«Межівський меридіан» – саме таке місцеве прифронтове видання. У ньому завжди висвітлювали життя Межівської громади на Дніпропетровщині – тихе та буденне. Але з початком війни газета стала наповнюватись матеріалами про ворожі обстріли та їх наслідки, що ставали дедалі ближчими до селища Межової. Протягом трьох років після повномасштабного вторгнення газета продовжувала виходити друком у рідному селищі, однак після погіршення безпекової ситуації та оголошеної евакуації її було релоковано. Та попри це, головний редактор «Межівського меридіану» Євген Хрипун навіть на день не припиняв інформувати односельців, розкиданих по всіх країні, про будні Межової, що потерпає від ворожих бомб і безпілотників. Редакцію перемістили до міста Підгородне, але редактор щотижня їздить на малу батьківщину, щоб висвітлювати стан селища, життя інших сіл громади, фіксувати руйнування. Свої матеріали Євген публікує на офіційному сайті видання, на фейсбук-сторінці газети та ютуб-каналі. Також знаходить можливість випускати й друковану версію видання, яку сам розвозить селами громади. У такий спосіб Євген Хрипун доводить, що медіа може існувати навіть у надзвичайно критичних умовах.

Тепер тематика «Межівського меридіана» складається з новин про потрощені приватні будинки та будівлі Межової, ситуацію на лінії фронту, яка проходить за сім кілометрів від селища, а також про життя мешканців, які залишаються вдома. На жаль, багато людей так і не змогли виїхати, тому щодня вони перебувають у небезпеці й «відрізані» від світу, адже не мають світла, мобільного зв'язку та інтернету. Причини їх вибору майже однакові – матеріальна неспроможність переїхати, відсутність родичів у людей похилого віку або просто запізніле прийняття рішення. Тому, окрім висвітлення наслідків руйнувань – понівечених хат, автівок та інфраструктури, – Євген їздить разом із військовими до Межової, щоб привезти односельцям пакунки з гуманітарною допомогою, продукти, медикаменти та газети. Саме газети, які тепер безкоштовні і раніше здавались вже непотрібними, стали єдиним джерелом новин та важливої інформації. Тепер їх читають на дозвіллі, передають один одному та цінують, бо війна показала, що нові технології та підходи не завжди працюють у важких умовах. Якщо друкована версія об'єднує людей, які залишилися без зв'язку, то фейсбук-сторінка створює своєрідний «соціальний клей» між межівчанами, які виїхали, але слідкують за ситуацією в громаді.

Так газета зберігає єдність людей: вони коментують кожну публікацію, обговорюють майбутнє і діляться переживаннями та своїм сумом за рідним домом. Євген Хрипун, як головний редактор, привозить газети до Межової і роздає їх особисто, знімає та розміщує відеоконтент, а за ведення сторінки у фейсбуці та наповнення сайту відповідає Сніжана Салівон – журналістка видання.

«Межівський меридіан» є інформатором з освітньої, аграрної, безпекової та політичної сфер життя громади. Межова – це неокупована територія, але фактично вона не функціонує. Поряд села теж завмерли і призупинилися у розвитку: вони не захоплені, але і жити повноцінно там неможливо. Тому людям особливо важливо знати про перебіг подій навколо, плани громади на майбутнє, можливе відновлення і відбудову необхідних для життя об'єктів, адже багато хто прагне повернутися після війни додому.

У штаті редакції лише два журналісти. Це свідчить, що попит на професію невеликий, адже медіа закриваються, і знайти собі місце роботи стає дедалі важче. Українські медіа відчують критичний дефіцит кваліфікованих журналістів і досвідчених редакторів. Брак кадрів негативно впливає на якість інформаційного простору. Основними причинами кризи стали наслідки повномасштабної війни, системні проблеми вищої освіти та відсутність фінансової стабільності в галузі. Редакції змушені витратити свій обмежений ресурс на базове навчання новачків, що призводить до вигорання команд і звуження тематичного спектра матеріалів. Ситуація потребує переосмислення підходів до підготовки фахівців і створення механізмів інституційної підтримки медіа, зауважують досвідчені медійники, які поділилися своїми думками з Інститутом масової інформації [1]. Тепер журналіст – це універсальний фахівець, який має вміння лаконічно писати, фотографувати, проводити відеозйомку та працювати в ефірі. Такими і стали журналісти «Межівського меридіану» – адаптованими медійниками до сучасних умов праці.

Одним із найболючіших епізодів у історії газети стало руйнування редакції внаслідок бойових дій. «Межівський меридіан» потрапив під удари російських військ улітку та восени минулого року. Зокрема, у серпні в будівлю редакції влетів ворожий дрон. Унаслідок вибуху тоді посікло стіни, повибивало вікна та двері. У жовтні керована авіабомба росіян влучила в сусідню будівлю, де колись була друкарня [3]. У будівлі редакції тоді знесло дах, вибило все, що ще трималося після попередніх атак. Ця подія має не лише матеріальний, а й символічний вимір. Тепер спрацювати стало ще важче, особливо морально, коли є розуміння, що твоє місце роботи знищене, і надії на повернення поступово згасають. Таким зараз і є життя українських журналістів – непередбачуване, складне і сповнене випробувань на професійність та витримку.

Війна стала викликом для всіх українців і торкнулася кожної професії. Щодня наші медики, рятувальники, військові, вчителі роблять свою справу, щоб країна не переставала бути цілісною, а люди в ній могли жити. У кожного власний фронт, і у медійників він свій – інформаційний. Саме журналісти можуть привести до ладу людські думки: викривати фейки, доносити правду та спростовувати вигадане. «Роль журналістики під час війни критично важлива. І найперше це, звісно, фіксація правди і документування злочинів. Оскільки саме те, що знімають, розшуковують, ідентифікують, записують журналісти, і є, по суті, документування злочинів», –

каже Оксана Романюк, директорка Інституту масової інформації [4]. Сьогодні комунікатори – це ті, кому довіряють, хто може заспокоїти, попередити та запобігти виникненню паніки. Журналістська праця нелегка через нестабільність редакцій, низьку заробітну плату, небезпечні умови роботи, але вона важлива і цінна.

На прикладі «Межівського меридіана» видно, як один головний редактор і декілька працівників докладають максимум зусиль, щоб зберегти свою справу: опановують нові технології, професійно зростають, працюючи під час цього в небезпечних умовах. І це має сенс: газета стала помітною, її читають тисячі людей в інтернеті, а відеорепортажі набирають сотні переглядів. Отже, це медіа справді потрібне і відіграє важливу роль у суспільстві. Водночас для подальшого розвитку журналістики, зокрема у прифронтових регіонах, необхідна і підтримка з боку суспільства. Коли журналісти відчуватимуть підтримку і повагу від людей, то їх відданість професії і стандартам журналістської етики будуть відповідними та лише зростатимуть.

Список використаних джерел

1. Кадровий голод у медіа: українська журналістика ризикує перетворитися на аматорську. *Інститут масової інформації*. 21.01.2026. URL: <https://imi.org.ua/monitorings/kadrovyj-golod-v-media-ukrayinska-zhurnalistyka-ryzykuye-peretvorytysyana-amatorsku>
2. Регіональні медіа під час війни: від виживання до розвитку. *Національна спілка журналістів України*. 09.07.2025. URL: <https://nsju.org/novini/vid-vyklykiv-do-mozhlyvostej-shho-dopomozhe-regionalnym-media-proklasty-shlyah-do-stalogo-rozvytku/>
3. У Дніпропетровській області внаслідок влучання керованої авіаційної бомби російських військ знищена редакція газети «Межівський меридіан». *Укрінформ*. 30.03.2026. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/4107219-rosiani-znisilikabom-redakciu-gazeti-mezivskij-meridian-na-dnipropetrovsini.html>
4. Українська журналістика у часи війни: «захист права суспільства на правду». *Радіо Свобода*. 02.05.2025. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/ukrayinska-zhurnalistyka-u-chasy-viyny/33401382.html>

УДК 070:355.01(477.86-21)

*Лаврук Н. Ю., здобувачка вищої освіти;
Василик Л. Є., доцент, завідувачка кафедри журналістики
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича*

ТРАНСФОРМАЦІЯ ЛОКАЛЬНИХ МЕДІА КОЛОМІЙЩИНИ В УМОВАХ ВІЙНИ: ВИКЛИКИ, АДАПТАЦІЇ, ПРАКТИКИ

Анотація. Досліджено трансформацію локальних медіа Коломійщини в умовах повномасштабної війни. Проаналізовано ключові виклики, адаптацію до них та редакційні практики: забезпечення стійкості, зміна контентних підходів і взаємодії з аудиторією. Окреслено роль медіа у підтримці соціальної згуртованості регіону. Визначено перспективи подальшого розвитку локального медіасередовища.